

A dél-amerikai pampák ékszerei: a *Notocactus* nemzetség

Dél-Amerika pampáin élnek a *Notocactus* nemzetséghez tartozó kaktuszok. A nemzetség neve jelzi az elterjedési területét, a notos (ógörög) = déli szél, dél, déli és a cactus (ógörög) » cactus (latin) = kaktusz, valamilyen tövises növény szóösszetétel mutatja, hogy délen élő kaktuszokról van szó. Elterjedési területe: Brazília: Rio Grande do Sul, Santa Catarina és Paraná államok, Uruguay, Argentína – észak-keleti része, Paraguay – dél-keleti része, illetve ezektől a helyektől légvonalban 3.600 km-re elhelyezkedő Kolumbia – Sagomosa környéke.

A *Notocactus* nemzetséghez tartozó fajok első példányait már 1825-ben fedezték fel, *Cactus scopa* nevet adta neki Kurt SPRENGEL német botanikus. A nemzetségnek a *Notocactus* nevet K. SCHUMANN adta, a nemzetség típusnövénye pedig a Paraguayban élő *Notocactus schummanianus*. A nemzetséghez tartozó növények más nemzetségnév alatt is említésre kerültek, mint például a *Brasilicactus*, *Eriocactus*, *Malacocarpus*, *Wigginsia*. Jelenleg sok rendszertani munka a *Parodia* gyűjtőnemzetségbe sorolja ezeket a taxonokat.

A nemzetségre a jellemző virágszín a sárga, de vörös, bíbor, illetve lilás virágzín is megtalálhatóak. Egyes fajok már korán el kezdenek virágozni, március elején már egy sor fajnál megjelennek a bimbók – amennyiben megfelelő volt a pihenési időszak a növényeknek.

N. schummanianus

N. neohorstii
Minas do Camaqua / RGdS / Brazília

N. roseoluteus
El Topador / Uruguay

N. ottonis var. *vencluianus*

N. multicostatus
Ferraria / RGdS / Brazília

N. linkii
Soledade / RGdS / Brazília

N. megapotamicus
Sao Gabriel / RGdS / Brazília

Tartásuk és szaporításuk: Sokan osztják azt a véleményt, hogy a *Notocactus*-ok a „kezdő kaktuszgyűjtők növénye” a könnyű tartás, magvetés sikeressége miatt. Ez igaz is a sok *Notocactus* növényre, de vannak kényes fajok melyeknek megtartása, virágzásra kényszerítése, szaporítása a nagynevű gyűjtőknek is gondot okozhatnak.

A növényeket tartás szempontjából két fő részre lehet bontani, egyikbe tartoznak azok melyek élőhelyükön füben, bokrok, fák árnyékában élnek (például a *N. ottonis*, *N. linkii*, *N. herterii*, *N. concinnus*, *N. vanvlietii*, *N. werdermannianus*, *N. sellowii*, ...) – amelyek esetén az árnyékolás szükségzerű, másik csoportba azok tartoznak, amelyek élőhelyükön tűző napon élnek (például a *N. scopa*, *N. magnificus*, *N. warasii*, *N. leninghausii*, *N. mammulosus*, ...) – ezeknek erősen napos helyet kell biztosítani. Mindegyik növény szereti a szellős környezetet, a szabad-levegős tartás meglátszik a növények töviszetén, a párás, levegőzetlen környezetben ennél a nemzetségnél a hajtás erőteljes parásodása és barnulása következik be. Talaj tekintetében kevés kivételtől az enyhén savas kémhatású talaj megfelelő, meszesedésre érzékeny növényekről lévén szó, erre is figyelni kell. A talaj jó vízáteresztő képességgel kell rendelkezzen, ásványokban gazdag, szerves anyagokat is tartalmazó keverék a javasolt. A magvetést jól előkészített talajra végezhetjük, melyben jól csíráznak a friss, csíráképes magok. Egyes fajok már a harmadik napon kicsíráznak, jellemzően 2-3 hét a csírázási idő, de egyes fajok magjai akár több év után is képesek kicsírázni, azaz az utókelés nem ritka. A magoncok kevésbé érzékenyek a gombás fertőzésre. Saját gyökereikön jól fejlődnek a nemzetség növényei, emiatt feloltani nem szükséges, természetesen a ritkább fajok biztos megtartásához az oltás is megoldást jelent. A nemzetséghez tartozó növények a 20-25 °C között érzik legjobban magukat, 30 °C fölé amennyiben lehetséges, ne engedjük a hőmérsékletet, árnyékoljunk, szellőztessünk, és ne locsoljunk! Télen 5 °C körüli hőmérsékleten jól pihentethetők a növények, amikor tavasszal már 10 °C fölé emelkedik a hőmérséklet, akkor el lehet kezdeni az enyhe locsolást is.